

ความภาคภูมิใจของคนไทยและชาวสกลนคร จากภูมิปัญญา GI ไทย สู่ชุดพิธีการนักกีฬาทีมชาติไทยในเอเชียนเกมส์ โซ่อัตลักษณ์ “เนื้อคราม-ผ้าครามธรรมชาติสกลนคร” สร้างมูลค่าเพิ่มสู่ชุมชน

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ร่วมปลอบปลื้มและภาคภูมิใจกับ “เนื้อครามสกลนคร” และ “ผ้าครามธรรมชาติสกลนคร” สินค้า GI จากจังหวัดสกลนคร ที่ได้รับเลือกให้เป็นส่วนหนึ่งของชุดพิธีการนักกีฬาทีมชาติไทยในการแข่งขันกีฬา Asian Games 2026 ณ เมืองนาโกย่า ประเทศญี่ปุ่น ภายใต้การออกแบบของแบรนด์ SIRIVANNAVARI โดยองค์ดีไซน์เนอร์ “สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา” ผู้ทรงดำรงบทบาททั้งการเป็นนักกีฬา นักออกแบบ และทูตด้านแฟชั่นและการออกแบบขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) ผลงานดังกล่าวนับเป็นการเชื่อมโยงแฟชั่น ความคิดสร้างสรรค์ และทรัพย์สินทางปัญญาเข้าด้วยกัน ช่วยเพิ่มมูลค่า ขยายโอกาสสู่ผู้บริโภคกลุ่มใหม่ และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ผู้ผลิต กลุ่มทอผ้า และผู้ประกอบการในชุมชน พร้อมถ่ายทอดเรื่องราวของภูมิปัญญา GI ไทยสู่เวทีโลก

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เผยว่า การออกแบบชุดพิธีการของทัพนักกีฬาไทยครั้งนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ทรงตั้งพระทัยนำอัตลักษณ์ผ้าไทยมาผสานกับแฟชั่นร่วมสมัย เพื่อถ่ายทอดความเป็นไทยผ่านงานออกแบบที่ทันสมัย และแสดงศักยภาพของผ้าและงานหัตถศิลป์ไทยไปสู่สายตานานาชาติ นับเป็นความภาคภูมิใจของชาวสกลนครและคนไทยทั่วประเทศ ที่ของดีจากท้องถิ่น สินค้า GI 2 รายการจากจังหวัดสกลนคร ได้แก่ เนื้อครามสกลนคร และ ผ้าครามธรรมชาติสกลนคร ถูกยกระดับและได้รับการพัฒนาเป็นผลงานแฟชั่นร่วมสมัยที่มีความสง่างามในเวทีนานาชาติ ขณะเดียวกันยังช่วยบอกเล่าเรื่องราวของแหล่งผลิต ฝีมือช่าง และภูมิปัญญาที่อยู่เบื้องหลังผืนผ้าไปพร้อมกัน

นางอรมน กล่าวว่า “เนื้อครามสกลนคร” และ “ผ้าครามธรรมชาติสกลนคร” เป็นสินค้า GI ที่มีชื่อเสียง สะท้อนอัตลักษณ์และภูมิปัญญาของจังหวัดสกลนครอย่างชัดเจน โดย “เนื้อครามสกลนคร” ได้รับการขึ้นทะเบียน GI เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2568 ผลผลิตจากใบครามพันธุ์ฝักตรงหรือพันธุ์ฝักงอ ด้วยสภาพภูมิอากาศของจังหวัดสกลนครที่เหมาะสมกับการปลูกต้นครามและการแช่หมักคราม ทำให้ได้เนื้อครามคุณภาพดี มีลักษณะเหนียว หนืด ชื่น สีน้ำเงินเข้มเป็นเงามันวาว มีกลิ่นหอมตามธรรมชาติของคราม สีไม่ตกและไม่ซีดจางง่าย จึงเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตผ้าย้อมคราม ขณะที่ “ผ้าครามธรรมชาติสกลนคร” ได้รับการขึ้นทะเบียน GI ตั้งแต่วันที่ 26 กรกฎาคม 2549 เป็นผ้าฝ้ายที่ย้อมด้วยครามธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดสกลนคร ผลผลิตจากภูมิปัญญาในการเตรียมน้ำย้อมและกรรมวิธีย้อมครามที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ทำให้เกิดผืนผ้าที่มีความโดดเด่น มีสีตั้งแต่ฟ้าอ่อนไปจนถึงสีน้ำเงินเข้ม มีความมันวาว ไม่ตกสี และมีกลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์

ด้วยอัตลักษณ์และคุณค่าอันโดดเด่นดังกล่าว ทำให้ผ้าครามธรรมชาติสกลนครไม่ได้เป็นเพียงวัสดุสำหรับการตัดเย็บทั่วไป แต่สามารถต่อยอดสู่อุตสาหกรรมแฟชั่นและสินค้าสร้างสรรค์ที่มีมูลค่าเพิ่มได้หลากหลายรูปแบบ ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ตั้งแต่เกษตรกรผู้ปลูกคราม ผู้ผลิตเนื้อคราม กลุ่มทอผ้า ช่างย้อม ไปจนถึงผู้ประกอบการที่นำผ้าครามไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ ช่วยสร้างงานและกระจายรายได้สู่ชุมชน ทั้งยังสร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น และเข้ามามีส่วนร่วมในการสืบสานและพัฒนาภูมิปัญญาให้คงอยู่ต่อไป

สำหรับชุดพิธีการทอผ้าไทยในการแข่งขัน Asian Games ครั้งนี้ ได้รับการออกแบบภายใต้แนวคิด “The Art of Unity” หรือ “ศิลปะแห่งความเป็นหนึ่งเดียว” โดยนำผ้าครามธรรมชาติสกลนคร สินค้า GI จากกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดอนกอย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร หนึ่งในชุมชนผู้ผลิตที่มีกระบวนการผลิตและควบคุมคุณภาพตามมาตรฐาน GI มาออกแบบร่วมกับผ้าฝ้ายจากมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ เพื่อถ่ายทอดความประณีต ความอดทน และความมุ่งมั่นของช่างทอและช่างย้อม เปรียบเสมือนเส้นทางของนักกีฬาที่ต้องผ่านการฝึกฝนอย่างหนักและความพยายามอย่างต่อเนื่องก่อนก้าวสู่เวทีระดับนานาชาติ โดยเจดสีและลักษณะของผืนผ้าที่เกิดจากการย้อมครามตามภูมิปัญญาท้องถิ่น สะท้อนเสน่ห์ของงานหัตถศิลป์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ แนวทางการนำสินค้า GI “เนื้อคราม-ผ้าครามธรรมชาติสกลนคร” มาตัดเย็บเป็นชุดพิธีการนันทกีฬาทีมชาติไทย จึงเป็นโมเดลตัวอย่างของการนำทรัพย์สินทางปัญญามาต่อยอดด้วยการออกแบบ เพื่อขยายตลาดไปสู่ผู้บริโภคกลุ่มใหม่ๆ ทำให้สินค้า GI มีมูลค่าสูงขึ้นและสร้างโอกาสทางธุรกิจให้กับชุมชนได้มากกว่าเดิม

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวเสริมว่า การยกระดับสินค้า GI ไทย ถือเป็นแนวทางสำคัญในการเปลี่ยนคุณค่าทางวัฒนธรรมให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจ ตามแนวนโยบายของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางศุภจี สุธรรมพันธุ์) ที่เน้นย้ำเรื่องการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและความคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือสร้างมูลค่าและขยายขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทย กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะเดินหน้ารณรงค์ส่งเสริมสินค้า GI อย่างครบวงจร ตั้งแต่การคุ้มครองและรักษามาตรฐานการผลิต การพัฒนาคุณภาพสินค้า การสร้างแบรนด์และเรื่องราว การออกแบบและเพิ่มมูลค่า ตลอดจนการเชื่อมโยงช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ GI เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชนในระยะยาว ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถร่วมสนับสนุนสินค้า GI โดยติดตามข้อมูลได้ที่ Facebook : GI Thailand